

Tényállás

A kérelmező a Médiatanácshoz 2015. augusztus 7-én érkezett beadványában a TV2 Média Csoport Kft. médiaszolgáltató TV2 állandó megnevezésű médiaszolgáltatásában 2015. augusztus 3-án 18 órától sugárzott „Tények” című műsorszámában elhangzottakat kifogásolta. A kérelmező szerint a médiaszolgáltató megsértette az Mttv. 12. § (2) bekezdésében, valamint az Smtv. 13. §-ában foglalt kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettség alapelvei követelményeit, amikor a tárgyi műsorszámában, a „Volt jobbikos elnök hamisított” című hírblokkban nem közölte a Jobbik álláspontját. A kérelmező médiaszolgáltatónak küldött kifogása szerint az ügygel kapcsolatban a párt sajtóosztálya közleményt adott ki.

A kérelmező beadványában a jogsértés tényének megállapítását kérte, valamint azt, hogy a Médiatanács kötelezze a médiaszolgáltatót arra, hogy a Jobbik kifogásában megjelölt álláspontját ismertesse.

A Médiatanács döntése

A Médiatanács kötelezte a médiaszolgáltatót, hogy a határozat közlésétől számított 5 napon belül a TV2 csatornán a törvénysértő híradással azonos időpontban sugárzott hírműsorszámában értékelő magyarázat nélkül a jogsértés tényére utaló közleményt tegyen közzé, vagy a határozat közlésétől számított 15 napon belül a TV2 csatornán a törvénysértő híradással azonos időpontban sugárzott „Tények” című műsorszámában adjon lehetőséget a kérelmezőnek az általa kifogásolt, hiányzó álláspontja megjelenítésére.

A Médiatanács döntésének indokai

1. Az eljárás tárgyát képező tájékoztatásban elhangzottak ismertetése

A médiaszolgáltató TV2 állandó megnevezésű médiaszolgáltatásában 2015. augusztus 3-án 18 órától sugárzott „Tények” című műsorszámában, a 18 óra 27 perc 13 másodperces kezdettel közreadott „Volt jobbikos elnök hamisított” című összeállításban a következők hangzottak el:

Műsorvezető: *„A Jobbik volt nyékládházi elnöke az a férfi, akit egy társával együtt pénzhamisítás miatt vett őrizetbe a rendőrség, a Napi Gazdaság írt erről. 123 millió forint értékű hamis dollárt nyomtatott a két férfi egy miskolci nyomdában. Ukrajnába vitték volna a hamisítványokat, ott akarták beváltani bankokban. A volt elnököt a párt megyei elnöksége az elmúlt év végén etikai vizsgálat alá vonta, de ennek eredményét nem várta meg és kilépett a pártból. A Fidesz szerint az elmúlt napokban kiderült, hogy a Jobbikhoz kötődő emberek között van embercsempész, tolvaj és most már pénzhamisító is.”*

Dunai Mónika, a Fidesz szóvivője: *„Mi ezek után azt várjuk el a Jobbiktól, hogy valljon színt és mondja el nyíltan, nekünk is a Fidesznek, de minden magyar állampolgárnak - minden magyarnak joga van tudni - , hogy milyen bűnözői csoportokkal áll a Jobbik kapcsolatban, és van-e ebből származó bevétele.”*

2. A kérelmező által közreadni kért közlemény

„Reagálás a Fidesz közleményére: Öngól

A Jobbik a leghatározottabban fellép minden törvénysértéssel szemben, különösen akkor, ha az saját berkeket érinti. Ellentétben a Fidesszel, ahol a hamis eurókkal lebukó Veress Áron még évekkel állítólagos kizárását követően is első vonalbeli fideszes politikusokkal mutatkozott és magyarországi szervezője lehetett a Fidesz- pártcsalád nemzetközi konferenciájának. Abban az esetben, ha - mint az említett három esetben - nem Jobbik-tagról derül ki bűncselekmény, nincs jogi lehetőségünk fellépni ellene, de a törvénysértést akkor is a leghatározottabban elítéljük.

A Jobbikot érintő rágalmak, így például az embercsempészzel való hamis összekapcsolás miatt a Jobbik a Fidesszel szemben megteszi a szükséges jogi lépéseket.

És hogy a Fidesz konkrét kérdésére is válaszoljunk: a Jobbik bűnözőkkel csak akkor áll kapcsolatban, amikor a parlamenti munka során találkozik az elmúlt negyed évszázad korrumpálódott politikusával.

Jobbik Magyarországért Mozgalom”

3. A vélemény releváns volta a közzétett tájékoztatás vonatkozásában

A közérdeklődésre számot tartó ügyeket érintő médiatartalmak vonatkozásában csupán a konkrét ügghöz, a tárgyalt témához közvetlenül, szervesen kapcsolódó vélemény, különösen annak lényegi mondanivalója tekintetében merülhet fel a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértése.

A tárgyi műsorszegmens lényegi mondanivalója a Jobbik volt nyékládházi elnöke által elkövetett bűncselekmény, valamint ezzel kapcsolatban a Fidesz véleményének („*A Fidesz szerint az elmúlt napokban kiderült, hogy a Jobbikhoz kötődő emberek között van embercsempész, tolvaj és most már pénzhamisító is*”) ismertetése volt.

A médiaszolgáltató véleményétől eltérően, a kérelmező kérelméből és a médiaszolgáltatónak küldött kifogásából egyértelműen megállapítható a kérelmező azon álláspontja, melynek közreadását kérte. A kérelmező a kérelemben egyértelműen utalt továbbá arra, hogy érdemi álláspontját a kifogásban szereplő sajtóközlemény tartalmazza. E közleményt a Jobbik a Fidesz elhangzott véleményére, valamint Dunai Mónika Fidesz-szóvivő azon felszólítása kapcsán fogalmazta meg, miszerint a Jobbik „valljon színt és mondja el nyíltan”, milyen bűnözői csoportokkal áll kapcsolatban, és van-e ebből származó bevétele. Az ezen kérdésre adott válasz, azaz a kérelmező közleményében foglalt véleménye tehát értelemszerűen relevánsnak minősül.

4. A hiányolt vélemény eltérő tartalma a közzétett véleményhez képest

A kérelmező által közzétett közlemény tartalma alapján egyértelműen megállapítható, hogy az mondanivalóját tekintve érdemben eltért a műsorszámban elhangzott információktól. A hírszegmensben elhangzottak alapján ugyanis a közönség arról értesülhetett, hogy a Jobbik korábbi nyékládházi elnökével szemben pénzhamisítás gyanúja miatt kényszerintézkedést fogantatosítottak, amivel kapcsolatosan a Fidesz azon nyilatkozatát tette közzé, amely a Jobbikot a helyzet tisztázására „szólította fel”. A Jobbik reakciója – azon túl, hogy rágalomnak tartja az állításokat – a műsorszámban, illetve Dunai Mónika nyilatkozatában elhangzottak teljes cáfolatát, a Jobbik által a törvénysértésekkel szembeni általános fellépését, elítélését tartalmazta. Ennek értelmében a kérelmező közleményében a műsorszámban foglaltaktól érdemben eltérő, illetve azzal teljes mértékben ellentétes vélemény volt olvasható.

5. A hírösszeállítás sajátos megítélése, jellege

A tárgyi ügy sajátossága, hogy jelen esetben a kérelmező releváns álláspontja a médiaszolgáltató által ismertetett véleményre és felszólításra adott válaszként, azaz a műsorszámot (tájékoztatást) követően született és került nyilvánosságra.

A Jobbik a Fidesz véleményére és felszólítására reagálva adta elő, hogy rágalomnak tartja azt az utalást, miszerint tagjai közt, vagy környezetében embercsempész lenne, ezzel kapcsolatban megteszi a szükséges lépéseket, továbbá bűnözőkkel nem áll kapcsolatban (illetve, a közleményben megfogalmazott álláspontja szerint csak a parlamenti munka során találkozik az elmúlt negyed évszázad korrumpálódott politikusával).

Jelen ügy sajátos megítélését az eredményezi, hogy a kérelmező által hiányolt vélemény a műsorszám közzétételét követően vált csak ismertté a médiaszolgáltató számára. A műsorban elhangzott hírosszeállítás stílusa, felépítése alapján ugyanakkor jelen esetben ez utóbbi tény – miszerint a műsor szerkesztésekor a kérelmező kérelme a médiaszolgáltató számára nem volt ismert – nem akadályozta annak, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének sérelme megállapítható legyen.

Tekintettel arra, hogy a tájékoztatás a Jobbikot érintően fogalmazott meg negatív hangvételű véleményeket, a kiegyensúlyozott tájékoztatás megvalósulása érdekében elengedhetetlen lett volna az érintett véleményének ismertetése, illetve arra történő utalás, hogy létezik ilyen vélemény. A témával kapcsolatos tájékoztatás által ugyanis úgy tűnhetett a közönségnek, hogy a Jobbiknak semmiféle, az elhangzottakat cáfoló véleménye nincsen; a kérelmező által a műsor – illetve Dunai Mónika által elmondott nyilatkozat – hatására nyilvánosságra hozott közleményből ugyanakkor éppen ennek ellenkezője derült ki. Jóllehet a Jobbik adott üggyel kapcsolatos álláspontja a műsor szerkesztésekor nem volt elérhető, ugyanakkor a médiaszolgáltató eleget tehetett volna a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének, amennyiben egy későbbi adásban ismerteti e véleményt.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a médiaszolgáltató a 2015. augusztus 3-án sugárzott „Tények” című műsorszámában szerepelt „Volt jobbikos elnök hamisított” című összeállítás kapcsán a kérelmező álláspontja – egy későbbi adásban történő – ismertetésének elmaradásával nem tett eleget a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének.

6. Az egyedi műsorszámon belül vagy a műsorszámok sorozatában megvalósuló kiegyensúlyozott tájékoztatás kérdése

Az Mttv. 12. § (2) bekezdése (hasonlóan az 1/2007. (I. 18.) AB határozathoz) nem azt írja elő, hogy minden egyes műsorszámában szereplő tájékoztatásnak önmagában is kiegyensúlyozottnak kell lennie, ugyanakkor azt sem, hogy minden esetben lehetőséget kell biztosítani a kiegyensúlyozott tájékoztatás műsorszámok sorozatában való megvalósítására. A jogszabályi rendelkezésből megállapítható, hogy léteznek olyan jellegű műsorszámok, amelyeknek önmagukban is kiegyensúlyozottnak kell lenniük, és olyanok, amelyek esetében elég, ha a műsorszámok sorozatában valósul meg a kiegyensúlyozott tájékoztatás. A jogszabályi rendelkezésben szereplő „vagy” szó nem alternatív kötelezettséget jelent, és az azt megelőző szövegrész (a gondolatjelek között szereplő „a műsorszámok jellegétől függően” kitétel, amelyből kiderül, hogy a műsorszámok jellege határozza meg a kötelezettség teljesítésének megfelelő módját) egyértelművé teszi, hogy a műsor jellege határozza meg azt, hogy milyen módon kell eleget tenni a kiegyensúlyozott tájékoztatásnak. A törvényi rendelkezésből következően tehát egyes műsorszám-típusok tekintetében egyedileg, míg más műsorszám-típusok esetében azok sorozatában is vizsgálható a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének megvalósulása.

Az, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének az adott médiaszolgáltató a műsorszámok sorozatában tett-e eleget, alapvetően azon műsorszámok esetében vizsgálandó, amelyek napi aktuális témákkal foglalkoznak visszatérő jelleggel, hosszabb időtartamban, akár a stúdióba meghívott vendégekkel együtt, illetve a műsorvezető által irányított beszélgetés során ejtenek szót közérdeklődésre számot tartó témákról. Mindez ugyanakkor nem jelenti azt, hogy egy hírműsorszám esetében ne lehetne a műsorszámok sorozatában is vizsgálni a kiegyensúlyozottság teljesülését, hiszen az Mttv. 12. § (2) bekezdésében foglaltak szerint „rendszeresen jelentkező műsorszámról” van szó; a kifejezetten a nap eseményeiről szóló, hagyományos hírműsorszámok sajátossága, hogy azok esetében a kiegyensúlyozottság műsorszámon belül (azaz egyedi műsorszámban és azok sorozatában) is számon kérhető. Amint a korábbiakban a hatóság kifejtette, az Mttv. 12. § (2) bekezdésének – illetve az e törvényi rendelkezés alkotmányos alapjául szolgáló és fentebb idézett 1/2007. (I. 18.) AB határozat – értelmezése alapján a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének érvényesítése során mindössze az nem követelhető meg a médiaszolgáltatóktól, hogy a kiegyensúlyozottság követelményét *minden esetben (azaz: bármely műfajú műsorszám esetében) egy adott műsorszámon belül* valósuljon meg.

Jelen ügy sajátos megítélésére tekintettel a médiaszolgáltatónak a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét a műsorszámok sorozatában kellett volna érvényre juttatnia. A hírosszeállításban a

Fidesznek a kérelmezőhöz intézett felszólítását, illetve közleményének a médiaszolgáltatóhoz való eljuttatását követően sem volt lehetősége arra, hogy reagáljon, álláspontját kifejtse.

Miután a kiegyensúlyozottság a 2015. augusztus 3-án 18 órától sugárzott műsorszámban nem valósult meg, a médiaszolgáltatónak a Jobbik később közzétett válaszát, reagálását - vagy legalább az arra történő utalást -, valamely soron következő „Tények” című hírműsorában kellett volna értelemszerűen ismertetnie (a kérelem kézhezvételét követő lehető legkorábbi adásban), ezzel eleget téve a műsorszámok sorozatában megvalósuló kiegyensúlyozott tájékoztatásnak.

Azáltal tehát, hogy a médiaszolgáltató a Jobbik releváns álláspontját, válaszát nem jelenítette meg a tárgyi hírműsorszámában, vagy az azt követően jelentkező valamely hírműsorszámában és ezt a hiányosságot a híreket közlő hírolvasó sem pótolta, a „Tények” című műsorszám – a 2015. augusztus 3-án 18 órától sugárzott „Volt jobbikos elnök hamisított” című összeállítás kapcsán – a műsorszámok sorozatában nem tett eleget a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének.